

Lieta C-157/24**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2024. gada 28. februāris

Iesniedzējtiesa:*Corte suprema di cassazione* (Itālija)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2024. gada 27. februāris

Prasītāja:*GMG srl*, likvidācijas procesā**Atbildētāja:***Ministero della Giustizia***Pamatlietas priekšmets**

Kasācijas sūdzība par spriedumu, ar kuru tika nospriests, ka pat tad, ja maksājumi par prokuratūrai iznomātiem noklausīšanās instrumentiem tiek kavēti, nevar tikt piemēroti nokavējuma procenti saskaņā ar *dlgs. n. 231/2002* [Likumdošanas dekrētu Nr. 231/2002], jo pušu (nomas sabiedrības un *Ministero della Giustizia* [Tieslietu ministrijas]) tiesiskās attiecības nav kvalificējamas kā komercdarījums.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Saskaņā ar LESD 267. pantu tiek lūgta Savienības tiesību, it īpaši LES 4. panta 3. punkta, Hartas 47. panta un Direktīvas 2011/7/ES 1. panta, 2. panta 1. un 2. punkta, 4. panta 3. punkta un 10. panta 1. punkta, interpretācija.

Prejudiciālie jautājumi

Vai Direktīva 2000/35/EK, kas grozīta ar Direktīvu 2011/7/ES, un it īpaši tās 1. pants, 2. panta 1. un 2. punkts un 4. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu vai praksi, saskaņā ar kuru:

a) tiek izslēgts, ka pakalpojumu sniegšana, ko par atlīdzību veic noklausīšanās iekārtu iznomātāji pēc prokuratūru pieprasījuma, ir kvalificējama kā komercdarījums Direktīvas izpratnē, pakļaujot šo pakalpojumu sniegšanu tiesāšanās ārkārtas izdevumu materiālajam un procesuālajam regulējumam;

b) līdz ar to minētie pakalpojumi, ko iznomātāji sniedz prokuratūrām, tiek izslēgti no Direktīvā paredzētā regulējuma par procentiem?

2) Vai Direktīva 2000/35/EK, kas grozīta ar Direktīvu 2011/7/ES, un it īpaši tās 10. panta 1. punkts, ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu vai praksi, ar kuru tiek paredzēts, ka norēķini ar pakalpojumu sniedzējiem notiek nenoteiktā termiņā (“nekavējoties”) ar sekojošu iespēju, ka šīs kredītietības netiek īstenotas ar faktiski realizējamu metodi un pilnībā apmierinošā veidā?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/35/EK (2000. gada 29. jūnijs) par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos: piektais, septītais un devītais apsvērumi

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/7/ES (2011. gada 16. februāris) par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos: 1. pants, 2. panta 1. un 2. punkts, 4. panta 3. punkts un 10. panta 1. punkts, kā arī trešais un ceturtais apsvērumi

Eiropas Savienības Pamattiesību harta: 47. pants

Atbilstošās valsts tiesību normas

Decreto legislativo del 9 ottobre 2002, n. 231 – Attuazione della direttiva 2000/35/CE relativa alla lotta contro i ritardi di pagamento nelle transazioni commerciali [2002. gada 9. oktobra Likumdošanas dekrēts Nr. 231 par Direktīvas 2000/35/EK par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos īstenošanu] (2002. gada 23. oktobra GURI Nr. 249; turpmāk tekstā – “Likumdošanas dekrēts Nr. 231/2002”), kas grozīts ar *decreto legislativo del 9 novembre 2012, n. 192 – Modifiche al decreto legislativo 9 ottobre 2002, n. 231, per l'integrale recepimento della direttiva 2011/7/UE relativa alla lotta contro i ritardi di pagamento nelle transazioni commerciali, a norma dell'articolo 10, comma 1, della legge 11 novembre 2011, n. 180* [2012. gada 9. novembra

Likumdošanas dekrētu Nr. 192 par grozījumiem 2002. gada 9. oktobra Likumdošanas dekrētā Nr. 231, lai pilnībā transponētu Direktīvu 2011/7/ES par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos atbilstīgi 2011. gada 11. novembra Likuma Nr. 180 10. panta 1. punktam (2012. gada 15. novembra *GURI* Nr. 267): 1.–5. pants

Decreto del Presidente della Repubblica del 30 maggio 2002, n. 115 – Testo unico delle disposizioni legislative e regolamentari in materia di spese di giustizia [Republikas prezidenta 2002. gada 30. maija dekrēts Nr. 115 par konsolidēto likumu par tiesāšanās izdevumiem (2002. gada 15. jūnija *GURI* Nr. 139 kārtējais pielikums, turpmāk tekstā – “*TUSG*”):

168. pants: “1. Norēķini par tiesu sistēmai piederošajām personām maksājamo atlīdzību [...] tiek veikti ar motivētu attiecīgā tiesneša lēmumu par samaksu. 2. Šāds lēmums tiek paziņots saņēmējam un pusēm, tostarp prokuroram, un ir provizoriski izpildāms [...]”

168.bis pants: “1. Norēķini par izdevumiem saistībā ar pakalpojumiem, kas minēti 2003. gada 1. augusta Likumdošanas dekrēta Nr. 259 96. pantā, un saistībā ar pakalpojumiem, kas ir funkcionāli iepriekš minēto pakalpojumu izmantošanai, tiek veikti nekavējoties ar tā prokurora lēmumu par samaksu, kurš pieprasīja vai deva atļauju veikt noklausīšanās darbības. [...] 3. Pret lēmumu par samaksu var iesniegt iebildumus saskaņā ar 170. pantu” un

170. pants: “1. Pret lēmumu par samaksu, kas izdots tiesu sistēmai piederošu personu [...] labā, saņēmējs un puses, tostarp prokurors, var iesniegt iebildumus. Iebildumi ir reglamentēti ar 2011. gada 1. septembra Likumdošanas dekrēta Nr. 150 15. pantu”.

Īss lietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Pirmās instances tiesa *Tribunale di Venezia* [Venēcijas tiesa] ar 2012. gada 4. maija maksājuma rīkojumu pieprasīja *Ministero della Giustizia* samaksāt *GMG srl* atlīdzību un nokavējuma procentus saskaņā ar Likumdošanas dekrēta Nr. 231/2002 4. un 5. pantu par elektroniskā aprīkojuma nomas pakalpojumiem telefona sarunu un tiešo sarunu noklausīšanai, ko minētā sabiedrība nodrošināja vairākām prokuratūrām.
- 2 *Ministero della Giustizia* iesniedza iebildumu šajā pašā tiesā, kura ar spriedumu atcēla maksājuma rīkojumu un atzina *GMG* prasījumu bez nokavējuma procentiem. Proti, minētā tiesa uzskatīja, ka noklausīšanās un apkārtējās vides novērošanas funkcionālie pakalpojumi ir uzskatāmi nevis par komercdarījumiem, par kuriem atlīdzība tiek maksāta saskaņā ar Likumdošanas dekrēta Nr. 231/2002 kritērijiem, bet gan par tiesu sistēmai piederošu personu darbībām, par kurām tiek maksāta atlīdzība saskaņā ar *TUSG* 168. un nākamajos pantos noteiktajiem kritērijiem.

- 3 Pārsūdzētais pirmās instances spriedums tika apstiprināts apelācijas tiesvedībā. Par apelācijas instances tiesas spriedumu *GMG* iesniedza kasācijas sūdzību iesniedzējtiesā.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 4 **Prasītāja sabiedrība uzskata**, ka tās sniegtais iekārtu nomas pakalpojums ir komercdarījums Direktīvas 2011/7/ES izpratnē, jo pakalpojums tiek sniegts par atlīdzību, un līdz ar to maksājuma kavējuma gadījumā ir jāpiemēro nokavējuma procenti.
- 5 Tas, ka pakalpojumu pieprasa prokurors, neizslēdz šādu kvalifikāciju. Proti, minētais prokurors, atļaujot iekārtu izmantošanu noklausīšanai, faktiski veic tiešu piegādātājas sabiedrības piedāvājuma pieņemšanu un tādā veidā noslēdz ar šo sabiedrību līgumattiecības, kas pakļautas parastajiem noteikumiem par līgumsaistībām un līgumiem.
- 6 Pat ja minētās attiecības, gluži pretēji, būtu izveidotas kā publisko tiesību attiecības un tādējādi samaksu varētu pamatot ar likumā noteikto prasību par tiesāšanās izdevumiem, iznomātājam katrā ziņā pienāktos nokavējuma procenti un būtu jābūt iespējai izvirzīt savu prasījumu arī ar citiem līdzekļiem, nevis tikai ar tiem, kas īpaši paredzēti *TUSG*, t.i., ar lēmumu par norēķiniem. Proti, ar šo lēmumu konkrēti netiek nolemts par (likumiskajiem vai nokavējuma) procentiem, un tam nav paredzēts izdošanas termiņš.
- 7 Savukārt *Ministero della Giustizia* uzskata, ka, pirmkārt, privāto instrumentu izmantošanas atļauja ir valsts pārvaldes funkciju pildīšana, ko veic pārvaldes iestādes, un, otrkārt, prokurors nav pilnvarots līgumiski iesaistīt valsts pārvaldi. Turklāt Direktīva 2011/7/ES, kas piemērojama “publiskajām līgumslēdzējām iestādēm”, attiecas tikai uz komercdarījumiem, kas izriet no atklātas konkursa procedūras, savukārt *GMG* tika izraudzīta sarunu procedūras rezultātā.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 8 Līdz 2004. gadam nebija skaidru noteikumu par noklausīšanās izmaksu klasifikāciju. *TUSG* 5. panta 1. punkta *i-bis* apakšpunktā, kas ieviests ar *Legge n. 311/2004* [Likumu Nr. 311/2004], atlīdzināmajos tiesāšanās izdevumos, kas maksājami Valsts kasē, no kuras tie jau apmaksāti, tika iekļauti gan izdevumi par izsekošanas darbībām, ko telekomunikāciju operatoriem ir jāveic saskaņā ar likumu, gan izdevumi par minētajām darbībām funkcionālajiem pakalpojumiem. Attiecībā uz šiem abiem izdevumu veidiem *TUSG* 168.*bis* pants, kas ieviests ar *dlgs. n. 120/2018* [Likumdošanas dekrētu Nr. 120/2018], paredz, ka norēķināšanās par tiem notiek ar tiesas lēmumu saskaņā ar *TUSG* 168. pantu.
- 9 Saskaņā ar konsolidēto *Corte di cassazione* judikatūru šāda likumdošanas izvēle pierāda, ka likumdevēja nodoms ir a) uzskatīt arī iekārtu nomu no privātpersonām

un iespējamu apkalpojošā personāla nodrošināšanu kā tieši saistītu ar kriminālprocesu, un b) iekļaut attiecīgās izmaksas tiesāšanās izdevumos kā ārkārtas izdevumus, tātad bez iespējas brīvi noslēgt līgumu, gan attiecībā uz norēķinu posmu, gan saistībā ar iebildumu procesa posmu. Saskaņā ar šo nostāju tikai prokurors, kurš uzsāk procesu, var norēķināties par minētajiem izdevumiem, veicot to “nekavējoties” (168.*bis* pants) un ar pamatotu lēmumu, kas kļūst galīgi izpildāms, ja netiek celti iebildumi saskaņā ar *TUSG* 170. pantu, un ar ko tiek samaksāts par izdevumiem saskaņā ar *TUSG* 171. pantu.

- 10 Taču minētajā procedūras modelī nav paredzēts precīzs termiņš, kurā jāpabeidz rēķinu pārbaudes procedūra pirms norēķiniem, kas turpretim būtu jānosaka precīzi, pamatojoties uz datumu, kurā tika sniegts pakalpojums un izrakstīts rēķins; minētā procedūra nekompensē kavējumus ar likumisko vai nokavējuma procentu noteikšanu, kā arī nenodrošina kreditoram izpildes rīkojumu ar *res judicata* apstiprinājumu 90 dienu laikā no lēmuma par norēķiniem izdošanas dienas.
- 11 Tas palātai, kura izskata strīdu, liek apšaubīt *Corte di cassazione* līdz šim konsolidētās nostājas saderību ar Savienības tiesībām saistībā ar iespējamu pretrunu Savienības tiesiskajam regulējumam, kas transponēts ar valsts tiesību aktiem, par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos, kā arī saistībā ar tiesību uz īpašumu un tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu (Hartas 17. un 47. pants) pārkāpumu.

Tādēļ tiek lūgta attiecīgā tiesiskā regulējuma prejudiciāla interpretācija.

- 12 Iesniedzējtiesa norāda, ka saistībā ar Direktīvas par maksājumu kavējumiem noteikumu nepareizu piemērošanu Eiropas Komisija jau ir uzsākusi pārkāpuma procedūru pret Itāliju (INFR (2021) 4037) saskaņā ar LESD 258. pantu.

Ņemot vērā prasītājas konkrēto situāciju, jo tā atrodas likvidācijas procesā, un to uzņēmumu nenoteikto skaitu, kuri atrodas līdzīgā situācijā un ir galvenokārt mazie un vidējie uzņēmumi, tiek lūgta prejudiciālā nolēmuma lūguma paātrināta izskatīšana.